

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Deákovej a sudcov JUDr. Ing. Jána Gandžalu PhD. a JUDr. Jozefa Zlochu ako členov senátu, v spore veci *žalobkyne* ***nar.***, bytom ***nar.***, právne zastúpenej JUDr. Ladislavom Csákoóm, advokátom so sídlom Advokátskej kancelárie v Rožňave, ul. Hviezdoslavova 4, proti *žalovanému* ***nar.***, bytom ***nar.***, právne zastúpenému Mgr. Martinom Jankovičom, advokátom so sídlom Advokátskej kancelárie v Revúcej, Železničná 257/19, o *určenie neexistencie záložného práva*, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Revúca č.k. 4C/9/2018-524 zo dňa 27.07.2020, takto

r o z h o d o l :

- I. *Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.*
- II. *Žalobkyni priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v plnom rozsahu, ktoré je jej žalovaný povinný zaplatiť v lehote 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o ich výške.*

O d ô v o d n e n i e

1. Okresný súd odvolaním napadnutým rozsudkom určil, že žalovaný ***nar.***, rodné číslo ***nar.***, bytom ***nar.***, nemá záložné právo k nehnuteľnostiam, zapísaným na liste vlastníctva č. 194, katastrálneho územia ***nar.*** ako parcely registra „C“, parcelné číslo ***nar.*** zastavané plochy a nádvoria o výmere 321 m², parcelné číslo ***nar.*** záhrady o výmere 259m², parcelné číslo ***nar.*** zastavané plochy a nádvoria o výmere 18m², stavby - rodinný

dom súpisné , postavený na parcele , ktorých vlastníkom je bytom , poštové smerovacie číslo spoluvlastnícky podiel 1/1, záložné právo zriadené na základe zmluvy o zriadení záložného práva, uzavretej medzi porúčiteľom a žalovaným . dňa 27.08.2015, ktorej vklad bol povolený pod číslom neexistuje (*prvý výrok*), žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania v rozsahu 100% do troch dní odo dňa právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške (*druhý výrok*) a žalovanému uložil povinnosť nahradiť štátu trovy konania vo výške 537,45 eur na účet Okresného súdu Revúca v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku (*tretí výrok*).

1.1 Z jeho dôvodov vyplýva, že žalobkyňa sa proti pôvodným žalovaným 1/ a 2/ Profesionálna dražobná spoločnosť, s.r.o. domáhala určenia absolútnej neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam zo dňa 27.08.2015, určenia absolútnej neplatnosti zmluvy o pôžičke zo dňa 20.11.2015, ako aj určenia absolútnej neplatnosti právneho úkonu, ktorým došlo dňa 27.08.2015 v Rožňave k uzavretiu a podpísaniu zmluvy o zriadení záložného práva a k uzavretiu a podpísaniu zmluvy o pôžičke dňa 20.11.2015 medzi žalovaným 1/ a jej právnym predchodcom, nebohým otcom

Súčasne navrhla nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým uloží povinnosť žalovaným 1/,2/ zdržať sa výkonu záložného práva a zdržať sa úkonov smerujúcich k uskutočneniu dobrovoľnej dražby nehnuteľností vo vlastníctve žalobkyne, vedených Okresným úradom Revúca, katastrálny odbor na LV č. pre katastrálne územie a obec ako pozemky parcely registra „C“, parcelné číslo zastavané plochy a nádvoria o výmere 321 m², parcelné číslo záhrady o výmere 259 m², parcelné číslo zastavané plochy a nádvoria o výmere 18 m² a stavba rodinného domu súpisné číslo postaveného na pozemku parcela registra „C“ parcelné číslo (ďalej v texte aj len „nehnuteľnosti“), a to do právoplatného rozhodnutia súdu vo veci samej.

1.2 Okresný súd návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel uznesením č.k. 4C/9/2018-25 zo dňa 30.04.2018, ktoré na odvolanie žalovaného Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č.k. 11Co/189/2018-81 zo dňa 31.07.2018 potvrdil; uznesenie nadobudlo právoplatnosť 12.08.2018 a bola ním žalovaným 1/,2/ uložená povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva a zdržať sa úkonov smerujúcich k uskutočneniu dobrovoľnej dražby nehnuteľností vo vlastníctve žalobkyne do právoplatného rozhodnutia súdu vo veci samej.

1.3 Dňa 12.11.2018 žalobkyňa vzala žalobu v časti proti žalovanému 2/ späť a okresný súd konanie voči nemu uznesením č.k. 4C/9/2018-194 zo dňa 29.03.2019 zastavil; tým istým dňom žalobkyňa navrhla pripustiť zmenu žaloby a okresný súd uznesením č.k. 4C/9/2018-199 zo dňa 29.03.2019 pripustil zmenu žaloby, v zmysle ktorej súd určí, že žalovaný nemá záložné právo k nehnuteľnostiam, ktorých vlastníkom je

v spoluvlastníckom podiele 1/1, záložné právo, zriadené na základe Zmluvy o zriadení záložného práva, uzavretej medzi porúčiteľom a žalovaným dňa 27.08.2015, ktorej vklad bol povolený pod č. lňa 05.01.2016, neexistuje, a žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

1.4 Okresný súd, vychádzajúc z ustanovení §137 písm. c) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej v texte aj len „C.s.p.“), §151b ods. 1 veta prvá, §151e ods. 2, §38 ods.2 zákona č.40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej v texte aj len „OZ“), konštatoval skutkový stav, že právny predchodca žalobkyne ako dlžník a

žalovaný ako veriteľ uzatvorili dňa 20.11.2015 zmluvu o pôžičke, na základe veriteľ poskytol dlžníkovi finančné prostriedky vo výške 35.000,-Eur tak, že 1.časť peňažných prostriedkov v sume 15.000,- Eur mala byť prevedená dlžníkovi na účet vedený v UniCredit Bank, a.s., za účelom úhrady dlhu voči spoločnosti AUGUR, s.r.o. a 2. časť peňažných prostriedkov v sume 20.000,- Eur mala byť prevedená na účet, vedený v UniCredit Bank, a.s. najneskôr nasledujúci deň po vydaní rozhodnutia o povolení vkladu záložného práva do katastra nehnuteľností; pôžička mala byť otcovi žalobkyne poskytnutá na dobu 12 mesiacov a mala byť splatná najneskôr dňa 20.11.2016 v celkovej výške 38.500,-Eur; zmluvné strany sa zároveň dohodli na úroku z omeškania vo výške 0,01% za každý deň omeškania so splatením dohodnutej pôžičky. Otec žalobkyne uzatvoril so žalovaným aj Zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam na LV č. _____ v katastrálnom území a obci _____ predmetom ktorej bolo zabezpečenie peňažnej pohľadávky a jej príslušenstva vo výške 38.500,-Eur zo zmluvy o pôžičke zo dňa 20.11.2015, datovanú dňom 27.08.2015, ktorej vklad do katastra nehnuteľností bol povolený pod číslom _____ dňa 05.01.2016.

1.5 Žalobkyňa sa žalobou po pripustení jej zmeny domáhala určenia, že žalovaný nemá záložné právo k nehnuteľnostiam, zapísaným na liste vlastníctva č. _____ v katastrálnom území a obci _____ v jej výlučnom vlastníctve a žiadala určiť neexistenciu záložného práva, zriadeného na základe Zmluvy o zriadení záložného práva, uzavretej medzi otcom žalobkyne a žalovaným. Okresný súd preto v zmysle §137 písm. c) C.s.p. skúmal naliehavý právny záujem žalobkyne na požadovanom určení, teda skúmal, či podaná žaloba je vhodný, účinný a správne zvolený procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva, a či len zbytočne nevyvoláva sporové konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať ďalšie súdne konanie, tzn. predchádza sa tým vzniku akademických súdnych sporov s tým, že na existenciu naliehavého právneho záujmu súd je povinný prihliadať z úradnej povinnosti v ktoromkoľvek štádiu konania. Konštatoval existenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, pretože predmetná žaloba predstavuje v danom prípade základ pre usporiadanie právnych vzťahov k nehnuteľnostiam vo výlučnom vlastníctve žalobkyne, keďže navrhovaný určovací výrok po pripustení zmeny žaloby môže odstrániť stav nesúladu skutočného stavu so stavom evidovaným (právnym) v katastri nehnuteľností, pričom odstránením tohto nesúladu bude priamo ovplyvnené právne postavenie žalobkyne ako výlučnej vlastníčky týchto nehnuteľností.

1.6 Pri rozhodovaní o tom, či k predmetným nehnuteľnostiam platne vzniklo, resp. či existuje záložné právo, okresný súd ako prejudiciálnu (predbežnú) otázku posudzoval spornú existenciu platnej záložnej zmluvy z dôvodu žalobkyňou namietanej nespôsobilosti jej otca na právne úkony a s tým spojenú možnú absolútnu neplatnosť právneho úkonu v zmysle §38 ods. 2 OZ. Pre platnosť právneho úkonu zákon vyžaduje splnenie určitých predpokladov; osobitné požiadavky kladie na vôľovú stránku osoby robiacej právny úkon a na jej prejav; právny úkon musí byť preto urobený slobodne, vážne, určite a zrozumiteľne, musí byť objektívne možný, dovolený, spĺňajúci právnu formu, pričom musia byť splnené zákonom stanovené predpoklady vo vzťahu ku konajúcemu subjektu, t.j. platný právny úkon môže urobiť len osoba, spôsobilá na právne úkony, a ktorej spôsobilosť na právne úkony nebola odňatá alebo obmedzená; právny úkon urobený osobou pozbavenou (obmedzenou) spôsobilosti na právne úkony je absolútne neplatný. Dôvodom neplatnosti právneho úkonu je aj prípad, keď právny úkon urobila osoba konajúca v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento úkon neschopnou, resp. nespôsobilou.

1.7 Medzi stranami nebolo sporné, že otec žalobkyne nebol až do svojej smrti

pozbavený spôsobilosti na právne úkony ani v spôsobilosti na právne úkony nebol obmedzený a až do jeho smrti neexistovalo rozhodnutie súdu o jeho osobnom stave, ktorým by bol súd v zmysle §193 C.s.p. viazaný.

1.8 Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalobkyňa bola vlastníčkou predmetných nehnuteľností od roku 2002 na základe kúpnej zmluvy (finančné prostriedky jej na kúpu poskytol otec); nehnuteľnosti poskytla na zabezpečenie úveru zo zmluvy o úvere č. _____ zo dňa 17.05.2010 vo výške 11.700,-Eur pre jej druha _____ od OTP Banky Slovensko. Zmluva o zriadení záložného práva medzi žalobkyňou a OTP Bankou Slovensko, a.s. bola uzavretá dňa 17.05.2010, vklad do katastra nehnuteľností bol povolený pod číslom _____ dňa 16.06.2010. _____ úver nesplácal.

1.9 Žalobkyňa svoje vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam následne previedla na svojho otca _____ darovacou zmluvou z 05.12.2014, ktorej vklad do katastra nehnuteľností bol povolený pod číslom _____ dňa 03.03.2015.

1.10 Otec žalobkyne _____, narodený _____, v snahe predísť výkonu záložného práva na uvedených nehnuteľnostiach ich predajom na dobrovoľnej dražbe pod ich trhovú cenu, uzatvoril dňa 20.04.2015 so spoločnosťou AUGUR, s.r.o., konajúcou prostredníctvom jej štatutára a konateľa _____, zmluvu o pôžičke na sumu 9.000,-Eur, ktoré finančné prostriedky sa zaviazal vrátiť spolu s úrokom vrátane provízie v celkovej sume 15.000,-Eur v lehote 6 mesiacov s tým, že po podpise Zmluvy o pôžičke jej zmluvné strany bezodkladne zriadia záložné právo k predmetným nehnuteľnostiam v prospech veriteľa na základe osobitne uzavretej zmluvy o zriadení záložného práva. Časť pôžičky zo sumy 9.000,-Eur bola použitá na vyplatenie pohľadávky záložného veriteľa vo výške 7.570,10 Eur, v tom čase spoločnosti SIMPLEX Business, s.r.o., v dôsledku čoho táto spoločnosť SIMPLEX Business ako záložný veriteľ dňa 21.04.2015 požiadala príslušný kataster nehnuteľnosti o výmaz záložného práva.

1.11 Právny predchodca žalobkyne dňa 20.04.2015 uzatvoril so spoločnosťou AUGUR, s.r.o. zmluvu o pôžičke a ako výlučný vlastník predmetných nehnuteľností za účelom zabezpečenia peňažnej pohľadávky vrátane provízie vo výške 15.000,-Eur toho istého dňa (20.04.2015) uzatvoril so spoločnosťou AUGUR, s.r.o. aj Zmluvu o zriadení záložného práva k predmetným nehnuteľnostiam, ktorej vklad do katastra nehnuteľností bol povolený pod číslom _____ dňa 15.05.2015.

1.12 Na žiadosť záložného veriteľa spoločnosti AUGUR, s.r.o. bolo záložné právo v katastri nehnuteľností vymazané pre zánik záväzku dlžníka jeho splnením, a to po úhrade dlhu z finančných prostriedkov, poskytnutým _____ otcovi žalobkyne. Žalovaný a otec žalobkyne dňa 27.08.2015 uzatvorili Zmluvu o zriadení záložného práva k uvedeným nehnuteľnostiam, ktorej vklad do katastra nehnuteľností bol povolený pod číslom V- _____ dňa 05.01.2016 a predmetom ktorej bolo zabezpečenie peňažnej pohľadávky vo výške 38.500,-Eur zo zmluvy o pôžičke zo dňa 20.11.2015, ktorej časť vo výške 15.000,-Eur mala byť použitá na úhradu dlhu otca žalobkyne voči spoločnosti AUGUR, s.r.o.

1.13 Dňa 08.11.2016 otec žalobkyne zomrel a žalobkyňa na základe uznesenia Okresného súdu Rožňava, sp.zn. 3D/270/2016, Dnot/261/2016 zo dňa 28.03.2017 - Z-864/2017 - 415/17 nadobudla predmetné nehnuteľnosti titulom dedenia. Výzvou zo dňa 30.07.2018 žalovaný vyzval žalobkyňu ako dedičku po nebohom _____ na úhradu sumy 30.453,50 eur, vypočítanú ako 79,10% z pôžičky poskytnutej jej otcovi, keďže ako dedička po svojom otcovi nadobudla aktíva (nehnuteľnosti) v celkovej hodnote 40.016,56

Eur, t.j. vo výške 79,10 % v pomere k celkovému aktívnemu majetku poručiteľa; výzvu žalobkyňa prevzala dňa 01.08.2018. Rovnakú výzvu na úhradu sumy vo výške 8.046,50 Eur, vypočítanú ako 20,90 % z pôžičky poskytnutej nebohému adresoval žalovaný aj sestre žalobkyne keďže ako dedička po svojom otcovi nadobudla aktíva (nehnuteľnosti) v celkovej hodnote 10.578,83 Eur, t.j. vo výške 20,90 % v pomere k celkovému aktívnemu majetku poručiteľa; výzvu sestra žalobkyne prevzala dňa 01.08.2018.

1.14 Okresný súd vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že v čase uzavretia spornej Zmluvy o zriadení záložného práva zo dňa 27.08.2015, ktorej vklad do katastra nehnuteľností bol povolený pod číslom dňa 05.01.2016, mal 86 rokov. Ako vyplynulo z výpovedí jeho ošetrojúcich lekárov, a to neurológa MUDr.

a primárky psychiatrického oddelenia Nemocnice sv. Barbory v Rožňave, ale aj zo záverov znaleckého posudku č. 4/2020 súdnej znalkyne z odboru psychiatrie MUDr

, v rozhodnom období trpel závažnou duševnou poruchou - vaskulárnou demenciou, ktorej počiatkové príznaky boli popisované už začiatkom roku 2009, neurologicky diagnostikovaná a plne preukázaná bola začiatkom roka 2015 ultrasonografickým vyšetrením extrakraniálnych ciev, ktoré vyšetrenie u neho potvrdilo viaceré aterosklerotické plaky v oblasti krčných ciev so známami cievneho poškodenia mozgu. Psychiatricky bolo toto závažné ochorenie diagnostikované v septembri 2016 v súvislosti s jeho vôbec prvou hospitalizáciou, nasledujúcou po psychiatrickom vyšetrení v ústavnej pohotovostnej službe dňa 08.09.2016, kde bol privezený susedmi. V tom čase sa jednalo u menovaného už o vyhrotený stav demencie, ktorá sa aj pre jeho nekritický postoj k svojmu veku a dlhoročné neurologické ťažkosti, súvisiace s nedokrvením mozgu v dôsledku vážnych cievnych problémov, mohla vyvíjať niekoľko rokov. V druhej polovici roka 2015, kedy nebohý uzavrel so žalovaným spornú záložnú zmluvu, konal v závažnej duševnej poruche, ktorá ho robila na tento právny úkon neschopným a nespôsobilým, lebo v dôsledku zisteného závažného ochorenia nemohol adekvátne posúdiť obsah takéhoto druhu právneho úkonu a jeho závažné dôsledky, a to aj v prípade, ak by mu bol obsah tohto právneho úkonu nahlas prečítaný. Právnym následkom takéhoto úkonu je jeho absolútna neplatnosť, ktorá pôsobí priamo zo zákona a od počiatku (ex tunc), a to bez ohľadu na to, či sa niekto dôvodu neplatnosti takéhoto právneho úkonu dovoľá. Keďže na absolútne neplatnú zmluvu sa hľadí, ako keby nebola vôbec uzavretá, záložné právo zriadené na základe Zmluvy o zriadení záložného práva uzavretej medzi poručiteľom a žalovaným dňa 27.08.2015, ktorej vklad bol povolený pod č. dňa 05.01.2016, neexistuje a žalovaný nemá záložné právo k nehnuteľnostiam, zapísaným na LV č. katastrálne územie ktorých výlučnou vlastníčkou je žalobkyňa.

1.15 Žalobkyňa namietala aj ďalší dôvod neplatnosti právneho úkonu - vlastnoručný podpis jej otca na spornej záložnej zmluve. Tento dôkaz by predpokladal ďalšie rozsiahle dokazovanie, nariadenie znaleckého dokazovania znalcom z odboru písmoznalectva a s tým súvisiace zabezpečenie podkladov na predmetné znalecké dokazovanie, preto okresný súd z dôvodu nadbytočnosti a hospodárnosti súdneho konania tento dôkaz nevykonal, keďže zistený skutkový stav mu umožnil rozhodnúť vo veci.

1.16 Z rovnakého dôvodu súd prvej inštancie zamietol aj návrhy žalovaného na doplnenie dokazovania vypracovaním doplnenia podaného znaleckého posudku súdom ustanovenou súdnu znalkyňou MUDr. vrátane jej výsluchu na

prípadoch odročenom pojednávaní, rovnako aj nariadením znaleckého dokazovania iným znalcom z odboru psychiatrie. Úplnosť a presvedčivosť vo veci vypracovaného znaleckého posudku, najmä záveru ustanovenej súdnej znalkyne MUDr. z príslušného odboru, že nebohý v druhej polovici roka 2015 a v čase uzavretia zmluvy o zriadení záložného práva dňa 27.08.2015 trpel závažnou duševnou poruchou - vaskulárnou demenciou, ktorá ho robila na tento právny úkon neschopným, potvrdzujú aj ďalšie v spore vykonané dôkazy, na ktoré súd prihliadal a jednotlivo a vo vzájomných súvislostiach ich vyhodnocoval. Ide predovšetkým o výsluchy jeho ošetrojúcich lekárov MUDr. a MUDr. ako aj zistenia súdu o osobných pomeroch, správaní a vystupovaní nebohého v sledovanom období, či už z výsluchu svedkyne ale aj obsahu pripojených vyšetrovacích spisov OR PZ Rožňava, a vyjadrení samotných strán sporu. Okresný súd poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky z 19.11.2011 sp.zn. 30Cdo 5226/2009. Posúdenie otázky, či predmetné právne konanie nebohého v sledovanom období bolo urobené v duševnej poruche alebo nie nepochybne závisí od posúdenia skutočností, ku ktorým sú (v zmysle §207 C.s.p.) potrebné odborné (vedecké) poznatky a pre zložitosť posudzovaných otázok nepostačuje postup podľa §206 C.s.p. a ktoré posúdenie prináleží iba znalcovi z odboru zdravotníctva, odvetia psychiatrie a nie iného odvetvia vrátane neurológie.

1.17 Okresný súd žalobe v celom rozsahu vyhovel; o trovách konania rozhodol podľa §255 ods. 1 C.s.p. a žalovanému ako neúspešnému v spore uložil povinnosť nahradiť úspešnej žalobkyni trovy konania v rozsahu 100% do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

1.18 Žiadosť žalovaného, aby okresný súd nepriznal žiadnej zo strán sporu nárok na náhradu trov konania s poukazom na dôvody hodné osobitného zreteľa, spočívajúce v tom, že on ani pri náležitej opatrnosti nemohol rozpoznať zdravotný stav nebohého v čase podpisu Zmluvy o zriadení záložného práva s tým, že on ani nebol prítomný pri podpise tejto zmluvy, súd prvej inštancie neakceptoval. Dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré súd v zmysle ustanovenia §257 C.s.p. výnimočne náhradu trov konania úspešnej strane v spore neprizná nevzhliadol. Z vykonaného dokazovania, predovšetkým výpovede samotného žalovaného vyplynulo, že žalovaný a nebohý sa poznali od 70-tych rokov, boli kamaráti, stretávali sa, obidvaja boli majetní, a boli v dobrom kontakte, preto mu bol žalovaný, ako sám uviedol, ochotný pomôcť. Okresný súd nemohol prehliadnúť vyjadrenie žalovaného, že nebohý mu mal núkať drahokamy a obrazy, ktoré podľa slov samotného žalovaného by stačili na prekrytie pôžičky. Naopak, bol to práve žalovaný, kto podmienil poskytnutie pôžičky zriadením záložného práva na nehnuteľnosti v tom čase vo vlastníctve nebohého, zapísané na LV č. / katastrálnom území oré nebohý neobýval, keďže žil sám v dvojizbovom byte v . Preto tvrdenie žalovaného o jeho nevedomosti, že predmetné nehnuteľnosti tvoria obydlie žalobkyni, okresný súd vyhodnotil ako nevierohodné, keďže žalovanému bola známa nielen skutočnosť, že sa jednalo o dom, ktorý nebohý pôvodne daroval svojej dcére, ktorá ho však založila pre pôžičku pre jej druhu, ale bola mu tiež známa aj skutočnosť, že nebohý podmienil svoju pomoc dcére spätným prevodom nehnuteľnosti na neho. Bola mu známa aj predstava nebohého o hodnote týchto nehnuteľností (80.000,-Eur). Za danej situácie s prihliadnutím v tom čase na vek 86 rokov,

s ktorým sa žalovaný poznal takmer pol storočie, nemožno konštatovať, že zistené duševné ochorenie - vaskulárna demencia, nebola pre žalovaného pozorovateľné či zistiteľné. Ako konštatovala aj samotná súdna znalkyňa, žalovaný pri bežnej opatrnosti mohol badať u nebohých prejavov v jeho správaní (viaceré osoby obviňoval, že mu ukradli veci, vymieňal zámky na dverách, v tom čase už nemal peniaze, ako uviedol aj samotný žalovaný, ani len na chlieb, a tie si požičiaval, mal dlžoby a pod.), ktoré by mali za následok, že by tento nebol spôsobilý na právne úkony, najmä na uzatvorenie zmluvy o zriadení záložného práva.

1.19 Trovy konania štátu v predmetnom sporovom konaní vznikli v dôsledku v celom rozsahu priznaného oslobodenia od súdnych poplatkov žalobkyni (uznesením sp.zn. 4C/9/2018-131 zo dňa 30.11.2018) a trov dôkazov v zmysle návrhov žalobkyne, ktoré neboli kryté preddavkami, pretože ju nebolo možné zaťažiť povinnosťou zložiť preddavok na trovy dôkazu či už svedočného alebo znaleckého dokazovania. Preddavkovú povinnosť v súvislosti s dôkazným návrhom niekoho iného, koho procesný záujem je v kontradikcii, nebolo možné uložiť ani žalovanému ako protistrane. Okresný súd preto v tomto výnimočnom prípade pristúpil k aplikácii ustanovenia čl. 6 ods. 2 a čl. 4 ods. 2 Základných princípov Civilného sporového poriadku a nariadil preddavkovanie dokazovania v zmysle návrhov žalobkyne zo strany štátu. Za podmienok vymedzených v ustanovení §255 ods. 1 C.s.p., v spore v ktorom bola žalovaná ako strana sporu v celom rozsahu úspešná, súd prvej inštancie priznal štátu plnú náhradu trov konania, ktoré platil, proti neúspešnej strane v spore, teda proti žalovanému. Iba ak by nárok na náhradu trov konania nebol priznaný žiadnej zo sporových strán, ako to navrhoval žalovaný, súd by uložil povinnosť nahradiť trovy dôkazu tej zo strán, ktorá príslušný dôkaz v konaní navrhla, a to bez ohľadu na jej oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. V predmetnej veci sa však nejedná o takýto prípad, keďže žalovanému bola súdom uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný, pretože neboli splnené procesné podmienky (§365 ods. 1 písm. a) C.s.p.), že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§365 ods. 1 písm. b) C.s.p.), že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§365 ods. 1 písm. d) C.s.p.), že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§365 ods. 1 písm. e) C.s.p.), že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§365 ods.1 písm. f) C.s.p.), že zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené (§365 ods.1 písm. g) C.s.p.), že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§365 ods.1 písm. h) C.s.p.), že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v ods. 1 §365 C.s.p.(§365 ods. 2 C.s.p.), konkrétne vadu uvedenú v ustanovení §365 ods. 1 písm. a), resp. d), resp. h) C.s.p.).

2.1 Odvolanie odôvodnil skutkovými a právnymi skutočnosťami. V prvom rade namietal, že okresný súd postupoval procesne nesprávne, keď si neujednotil, čo ostalo predmetom sporu. Žalobkyňa totiž podanou žalobou zo dňa 23.03.2018, ktorá obsahovala aj návrh na vydanie neodkladného opatrenia, sa domáhala samostatným výrokom jednak určenia neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva, uzavretej dňa 27.08.2015 a samostatným

výrokom aj neplatnosti zmluvy o pôžičke, uzavretej dňa 20.11.2015, teda dvoch absolútne samostatných právnych úkonov, ktoré boli nezávisle od seba učené predmetom sporu zo strany žalobkyne.

2.2 Dňa 22.10.2018 sa uskutočnilo prvé pojednávanie, kde v úvodnom prednese splnomocnená zástupkyňa žalobkyne v celom rozsahu zotrvala na podanej žalobe a uviedla, že trvá na tom, že zmluva o pôžičke a zmluva o zriadení záložného práva sú absolútne neplatné.

2.3 Po vykonaní prvého pojednávania v tejto veci žalobkyňa adresovala okresnému súdu podanie zo dňa 09.11.2018, označené ako návrh na nariadenie znaleckého dokazovania, návrh na zmenu žaloby a späťvzatie žaloby. Žalobkyňa v rámci tohto podania navrhla nariadiť znalecké dokazovanie z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria a z odboru písomoznalectva a žiadala, aby súdnych znalcov ustanovil súd. Zároveň týmto podaním žiadala zmeniť žalobu v tom smere, aby súd určil, že žalovaný nemá záložné právo k nehnuteľnostiam tam bližšie špecifikovaným a že záložné právo, zriadené na základe zmluvy o zriadení záložného práva, uzavretej medzi poručiteľom a žalovaným, ktorej vklad bol povolený pod dňa 05.01.2016 neexistuje. Týmto podaním žalobkyňa vzala späť žalobu voči žalovanému v druhom rade.

2.4 Z obsahu tohto dispozitívneho procesného úkonu žalobkyne jednoznačne vyplýva návrh žalobkyne na zmenu žaloby, avšak len vo vzťahu k výroku v žalobe týkajúceho sa neexistencie záložného práva k nehnuteľnostiam, tvoriacim predmet sporu. Žalobkyňa v tomto podaní neuvádzala nič o zmene, resp. späťvzatí jej ďalšieho nároku a to vo veci určenia neplatnosti zmluvy o pôžičke, uzavretej dňa 20.11.2015.

2.5 Aj napriek tejto skutočnosti a jednoznačnému prejavu vôle žalobkyne okresný súd zmenil žalobu tak, že uznesením sp.zn. 4C/9/2018-199 zo dňa 29.03.2019 stanovil predmet tohto sporu len ohľadne určenia neexistencie záložného práva k nehnuteľnostiam a predmet sporu o určenie neplatnosti zmluvy o pôžičke zo dňa 20.11.2015 sa záhadne vytratil a tento už nebol predmetom ďalšieho súdneho prieskumu.

2.6 Okresný súd takýmto postupom postupoval zrejme procesne nesprávne, čo malo následky na ďalší priebeh sporu, na dokazovanie, na procesné pravidlá, ako aj na výroky, obsiahnuté v meritórnom rozsudku okresného súdu, keď okresný súd nerozhodol o celom predmete sporu. Obmedzenie žaloby nie je zmenou žaloby, ale je to vždy späťvzatie žaloby, keďže žalobca ako pán sporu mieni učiniť predmetom sporu menej výrokov, menej predmetov konania.

2.7 Aj napriek tomu, že žalobkyňa svojím dispozitívnym procesným úkonom zrejme ani nemienila obmedziť svoju žalobu o späťvzatie určovacieho výroku o neplatnosti zmluvy o pôžičke, keďže tak výslovne neurobila, avšak ak by tak aj mienila urobiť podaním zo dňa 09.11.2018, určite tak nemohla urobiť návrhom na zmenu žaloby, ale nanajvýš späťvzatím časti žaloby a to v časti o určenie neplatnosti zmluvy o pôžičke.

2.8 Poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky sp.zn. II. ÚS 20/99, uverejneného aj v Zbierke nálezov a uznesení SbÚS číslo 20/2000. Ak súd prvej inštancie obmedzil predmet sporu len na určenie neexistencie záložného práva, postupoval procesne nesprávne.

2.9 Navyše, ak súd prvej inštancie rozhodol o zmene žaloby mimo pojednávania, je otázne či postupoval procesne správne, keď ustanovenie §142 ods. 1C.s.p. upravuje dve možnosti rozhodnutia o zmene žaloby, a to buď na pojednávaní, na ktorom bola zmena navrhnutá alebo na pojednávaní, ktoré nasleduje bezprostredne po tom, ako bola zmena

žaloby uplatnená podaním mimo pojednávania, teda nikdy nie mimo pojednávania. Žalovaný má za to, že okresný súd postupoval v rozpore s procesnými podmienkami (uplatnený odvolací dôvod podľa §365 ods. 1 písm. a) C.s.p.), keď sa vôbec neriadil dôsledne ustanoveniami, týkajúcimi sa zmeny žaloby (§139 a nasl. C.s.p.) a späťvzatia žaloby (§144 a nasl. C.s.p.) a aj vec nesprávne právne posúdil (§365 ods. 1 písm. h C.s.p.) a konanie tak malo inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§365 ods. 1 písm. d) C.s.p.). Uvedené tri odvolacie dôvody možno jednoznačne vzťahovať aj na právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej a to konkrétne na uznesenie č.k. 4C/9/2018-199 zo dňa 29.03.2019, ktoré bolo na základe dispozitívneho procesného úkonu žalobkyne vydané zjavne nesprávne (§365 ods. 2 C.s.p.).

2.10 Nesprávnym právnym posúdením veci je pochybenie súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, teda prípad, kedy bol skutkový stav posúdený podľa iného právneho predpisu, než ktorý správne mal byť použitý, alebo ak síce bol aplikovaný správne určený právny predpis, ale súd ho nesprávne interpretoval (nesprávne vyložil podmienky všeobecne vyjadrené v hypotéze právnej normy a v dôsledku toho nesprávne aplikoval vlastné pravidlá stanovené dispozíciou právnej normy).

2.11 Navyše, ak by súd prvej inštancie aj považoval prejav žalobkyne v podaní zo dňa 09.11.2018 za späťvzatie časti žaloby, ďalej procesne pochybil, ak si nevyžiadal súhlas žalovaného so späťvzatím časti žaloby tak, ako to má na mysli §146 od.1 C.s.p. bez akýchkoľvek výnimiek, keďže tento prejav vôle žalobkyne k zmene/ späťvzatiu žaloby zo dňa 09.11.2018 bol adresovaný súdu prvej inštancie až po vykonaní prvého pojednávania v tejto veci, ktoré sa uskutočnilo dňa 22.10.2018. Pretože späťvzatie žaloby môže byť v rozpore s oprávnenými záujmami žalovaného, alebo iných účastníkov konania, na dokončenie konania meritórnym rozhodnutím o veci, majú ostatní účastníci zásadne právo vyjadriť nesúhlas s týmto žalobcovým procesným úkonom. Súd musí žalovanému vždy vytvoriť procesnú možnosť vyjadriť sa k tomuto návrhu žalobcu vždy, teda aj vtedy, ak so zreteľom na dovtedajší priebeh a výsledky konania možno predpokladať, že žalovaný neprejaví nesúhlas so späťvzatím žaloby. Súhlasom alebo nesúhlasom žalovaného so späťvzatím žaloby môže byť len jeho procesný úkon, ktorý je tak z hľadiska vecného, ako aj z hľadiska časového jeho reakciou na výzvu súdu, aby sa vyjadril k procesnému úkonu žalobcu, ktorým vzal žalobu späť. Poukázal aj na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3 Cdo 123/2012, resp. 4 M Cdo 16/2011.

2.12 Ak súd prvej inštancie postupoval svojím uznesením procesne nesprávne, nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle §365 ods. 1 písm. b) C.s.p.) a zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené (§365 ods. 1 písm. g) C.s.p.), pretože skutočne mohli procesné strany navrhovať dôkazy aj ohľadne ďalšej časti predmetu sporu a to vo vzťahu k určeniu neplatnosti zmluvy o pôžičke, ktorá bola súdom predmetným procesným uznesením nesprávne a svojvoľne odobratá.

2.13 Za ďalšiu podstatnú vadu, vytykanú okresnému súdu týmto odvolaním žalovaný považuje tú, že okresný súd sa nekriticky uspokojil so závermi znaleckého posudku číslo 4/2020, vypracovaný znalkyňou MUDr. znalkyňou z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria. Aj keď žalovaný na pojednávaní, konanom dňa 27.07.2020, na ktorom došlo k vyhláseniu meritórného rozsudku okresného súdu v tejto veci, navrhoval okresnému súdu tri alternatívy, t.j., aby uskutočnil výsluch znalkyne resp.

aby táto vypracovala doplnenie k znaleckému posudku resp. aby bol v tejto veci pribratý iný znalec z uvedeného odboru, keďže žalovaný mal vážne pochybnosti o tom, že znalkyňa, ktorá znalecký posudok vypracovala, bola nekritická, keď aj napriek konštatovaniu, že duševná porucha u poručiťa tzv. vaskulárna demencia bola psychiatricky diagnostikovaná až v septembri 2016, teda po uzavretí zmlúv (zmluvy o zriadení záložného práva a zmluvy o pôžičke), tvoriacich predmet sporu, urobila záver o nespôsobilosti uvedeného poručiťa na uzatvorenie týchto právnych úkonov, a to aj v prípade, ak by takéto úkony boli poručiťovi nahlas prečítané, a to bez možnosti prizvať si iného odborníka, znalca konzultanta napr. z odboru neurológie, keď sa v čase uzatvorenia predmetných právnych úkonov jednalo skôr o otázku neurologickej disciplíny a nie otázku posudzovania psychiky človeka a vzniku duševnej poruchy, ktorá nebola v čase uzatvárania predmetných právnych úkonov diagnostikovaná. Navyše takéto námietky žalovaného zrejme boli na mieste aj z vyššie vytykaných odvolacích dôvodov, z ktorých vyplýva, že predmetom sporu zrejme naďalej ostala neplatnosť zmluvy o pôžičke, kde tejto otázke znalkyňa nevenovala žiadnu pozornosť. Podľa názoru žalovaného súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§365 ods. 1 písm. h) C.s.p.) a v tomto kontexte dospel na základe vykonaných dôkazov aj ku nesprávnym skutkovým zisteniam (§365 ods. 1 písm. f) C.s.p.).

2.14 Za ďalšiu inú vadu konania a v rozpore aj s právnymi predpismi možno považovať tú vadu, že ak boli v tejto veci vypočutý určití svedkovia, napr. zamestnanec Notárskeho úradu JUDr. v Rožňave, resp. lekár MUDr.

alebo lekár MUDr. ako ošetrujúci lekár poručiťa títo museli byť zbavení mlčanlivosti od príslušných orgánov a to aj za splnenia podmienky zbavenia mlčanlivosti nielen zo strany žalobkyne, ale zo strany všetkých dedičov po poručiťovi teda aj zo strany sestry žalobkyne Ak žalobkyňa nezabezpečila súhlas svojej sestry ako ďalšej zákonnej dedičky po poručiťovi na to, aby ňou navrhnutí svedkovia mohli byť v tejto veci vypočutí, na výsluchy týchto svedkov nebolo možné ďalej prihliadať a tieto možno považovať za nulitné, ničotné dôkazy, ako keby ani neexistovali. V tomto smere musel súd prvej inštancie dospieť na základe vykonaných dôkazov aj k nesprávnym skutkovým zisteniam predčasne, pretože tie boli vyhodnocované na základe nulitných dôkazov.

2.15 Žalovaný okrem iného aj v závere pojednávania v tejto veci, konaného dňa 27.07.2020 uviedol, že v prípade, ak by súd prvej inštancie aj žalobe vyhovel, žiadal, aby nepriznal žiadnej zo strán sporu trovy konania, a to najmä s dôkazom na závery znaleckého posudku číslo 4/2020, vypracovaného znalkyňou MUDr. a k nemožnosti rozpoznania typických prejavov nespôsobilosti na právne úkony u poručiťa pre širšie okolie. Žalovaný zotrval na svojom stanovisku, že on ani pri náležitej opatrnosti nemohol rozpoznať zdravotný stav nebohého v čase podpisu zmluvy o zriadení záložného práva, nehovoriac o tom, že on ani nebol prítomný pri podpise tejto zmluvy zo strany pána Žalovaný odmietol špekulácie a dohady, domnienky znalkyne, ktorá v závere svojho znaleckého posudku v odpovedi na otázku číslo 12 okrem iného uviedla, že „žalovaný vzhľadom na to, že sám uviedol, že s nebohým sa poznali dlhé roky, pri bežnej opatrnosti mohol badať u nebohého prejavy v jeho správaní, ktoré by mali za následok, že by tento nebol spôsobilý na právne úkony, najmä na uzatvorenie zmluvy o zriadení záložného práva a zmluvy o pôžičke (20.11.2015)“.

2.16 Žalovaný uvádza, že je pravdou, že sa s nebohým poznali

dlhé roky, avšak to neznamená, že sa dennodenne stretávali a teda automaticky to neznamená, že boli navzájom v každodennom, resp. neustálom kontakte. V tomto kontexte osobitne poukázal na odpovede znalkyne v závere jej znaleckého posudku na konkrétne otázky.

2.17 Žalovaný je toho názoru, a s určitosťou to nevyvrátila ani znalkyňa v jej vypracovanom znaleckom posudku, že tento nerozpoznal zdravotný stav nebohého v tom smere, že by mu nedovoľoval uzatvoriť zmluvu o zriadení záložného práva, nehovoriac o tom, že keď takýto stav nerozpoznali ani iné tretie osoby, najmä osoby prítomné pri vypracovaní predmetnej zmluvy, resp. prítomné pri overovaní podpisu tejto osoby na predmetnej zmluve.

2.18 Minimálne s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti žalovaný žiadal, aby okresný súd nepriznal žiadnej zo žiadnej zo strán sporu trov konania. Zrejme tak mal urobiť súd prvej inštancie aj v prípade, ak by mal za to, že žalobkyňa mienila vziať žalobu späť v časti určenia neplatnosti zmluvy o pôžičke a o takomto späťvzátí by musel rozhodnúť súd až v konečnom meritórnom rozsudku, čo by sa s určitosťou prejavilo aj vo výroku o trovách konania.

2.19 S poukazom na uvedené skutočnosti a vytýkané vady meritórneho procesného uznesenia, rozhodujúceho o zmene žaloby, predchádzajúceho vyhláseniu rozsudku v tomto spore, možno mať dôvodné obavy o správnosti procesného postupu a konečného rozhodnutia súdu prvej inštancie v tejto veci. Navrhol preto, aby krajský súd rozsudok okresného súdu v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové prejednanie a rozhodnutie.

3. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhla rozsudok okresného súdu v plnom rozsahu potvrdiť a priznať jej právo na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Rozsudok okresného súdu považuje vo všetkých jeho výrokoch za správny, zákonný a vysoko presvedčivý. Zrejme z tohto dôvodu žalovaný rozsudok v podstate ani nenapáda z hmotnoprávneho hľadiska a vytýka len procesný postup okresného súdu. Žalobkyňa ako dominus litis mala možnosť rozhodnúť o predmete konania podanou žalobou a následne aj o jej modifikácii. Okresný súd rozhodol o zmene žaloby a to v súlade so žalobkyňou uskutočneného dispozitívneho úkonu. Uznesenie bolo v súlade s vôľou žalobkyne, o čom svedčí aj to, že ona sa nedomáhala žiadnej korekcie uznesenia a aj následne na takejto žalobe zotrvala. Okresný súd v žalobe rozhodol v zmysle jej pripustenej zmeny, neobstojí preto názor, že by súd nerozhodol o celom predmete konania. Ak žalovaný polemizuje o tom, či okresný súd správne vyhodnotil a právne posúdil podanie žalobkyne, ktoré nemalo byť zmenou žaloby, ale jej späťvzatím, poukázala na to, že každé podanie je potrebné posúdiť podľa obsahu a nie podľa jeho označenia. V konaní žalovaný až doposiaľ nenamietal voči predmetu konania a nemal výhrady ani voči uzneseniu, ktorým sa zmena žaloby pripustila, správnosť vedenia konania v tomto smere prvýkrát sponchyňuje až v podanom odvolaní, čo evokuje záver o tom, že ide o účelovú námietku. Uznesenia súdu sú právoplatné, a preto ich revízia neprichádza do úvahy.

3.1 Nesúhlasila s názorom odvolateľa, že znalecké dokazovanie znalkyňou z odvetvia psychiatrie MUDr. nebolo správne. Z hľadiska konečného posúdenia vecí nie je dôležité, kedy sa nejaká choroba diagnostikuje a uvedie v zdravotnej dokumentácii, ale po stránke odbornej, aký bol psychický stav pacienta a či mu tento stav po stránke právnej umožnil platne uzatvárať právne úkony. Prvá otázka je otázkou odbornou, ktorej zodpovedanie prislúcha príslušnému znalcovi, kým zodpovedanie druhej otázky je vo výlučnej kompetencii súdu. V danom prípade znalkyňa vyjadrila úplne jasný odborný záver,

ktorý bol vo vzácnnej zhode s názorom neurológa MUDr. _____, ktorý pôsobil minimálne 40 rokov ako lekár - neurológ, z toho aspoň 20 rokov ako primár neurologického oddelenia NsP svätej Barbory v Rožňave a ktorý bol vo veci vypočutý ako svedok, ako aj s názorom MUDr. _____ ktorá je aj sama súdnou znalkyňou z odvetvia psychiatria podľa verejne dostupných informácií už od roku 2007 a je hlavným lekárom pre psychiatriu siete nemocníc Svet zdravia a zároveň aj primárom psychiatrického oddelenia NsP svätej Barbory v Rožňave minimálne 15 rokov a ktorá bola vypočutá ako svedkyňa. Za týchto okolností spochybňovať správnosť záverov o tom, že v kritickom čase, t.j. v čase uzavretia spornej záložnej zmluvy psychický stav otca žalobkyne bol veľmi vážne narušený, nie je namieste. Ničím nebolo odôvodnené vykonanie akéhokoľvek ďalšieho dokazovania ohľadne duševného stavu nebohého otca žalobkyne; okresný súd správne rozhodol, keď nevyhovelo dôkaznému návrhu žalovaného na nariadenie kontrolného znaleckého dokazovania. Nič na tom nemení ani subjektívny názor a nespokojnosť žalovaného s tým, že ďalšie znalecké dokazovanie znalcom z rovnakého odvetvia nariadené nebolo.

3.2 Nemôže obstať názor odvolateľa, že súdna znalkyňa mala do konania pribrať konzultanta, pretože odborná otázka, ktorá bola riešená v spore, je výlučne v kompetencii psychiatra. Spôsobilosť na právne úkony je vždy bez výnimky odrazom psychiky človeka, ktorej skúmanie bez výnimky prislúcha psychiatrovi bez ohľadu na to, že znalkyňa mala k dispozícii zdravotnú dokumentáciu otca žalobkyne, ako aj súdny spis, vrátane výpovede iných lekárov (MUDr. _____ MUDr. _____), teda vôbec nič neindikovalo potrebu na pribratie konzultanta.

3.3 Žalovaný sa nesprávne domnieva, že predmetom súdneho konania i naďalej zostalo rozhodovanie o zmluve o pôžičke, pritom predmet súdneho konania bol jednoznačne a právoplatne určený uznesením zo dňa 29.03.2018. Žalobkyňa považuje rozhodnutie napadnutým rozsudkom za vyčerpávajúce a týkajúce sa predmetu celého konania.

3.4 Žalovaný nesprávne vyslovuje názor, že toto pochybenie zakladá ktorýkoľvek z odvolacích dôvodov, predpokladaný zákonom, pretože takéto pochybenie by teoreticky zakladalo postup na iniciovanie postupu podľa §225 ods. 1C.s.p., t.j. na vydanie doplnacieho rozsudku.

3.5 Pokiaľ žalovaný namieta výrok o trovách konania, je potrebné uviesť, že žalovaný sám o sebe uviedol, že je majetný človek na rozdiel od žalobkyne, ktorá žije z minimálnej mzdy a je v ťažkej situácii; takmer prišla o domov, čo bolo práve príčinou celej situácie, keď sa jej nebohý otec podujal riešiť tento stav. Navyše nemožno súhlasiť s názorom žalovaného, že on nemohol rozpoznať stav otca žalobkyne, keď sám potvrdil to, že on ho poznal približne 30 rokov, pričom mu požičal tak významnú sumu i napriek tomu, že vedel, že v tých časoch už nemal peniaze, mal 86 rokov; požičal mu sumu až 35.000 Eur na 10% úrok na obdobie 1 roka, i keď vedel, že výška jeho dôchodku predstavuje čiastku 320 Eur, čo vyvoláva pochybnosti o tom, či v takomto prípade veriteľ naozaj chcel pomôcť dlžníkovi v jeho nepriaznivej situácii alebo ho chce pripraviť o jeho založený majetok v hodnote minimálne dvojnásobku požičaných peňazí.

3.6 Ak žalovaný argumentoval, že hoci sa s otcom poznali, len málo sa stretávali, to je jasný dôkaz toho, že mu otcov psychický stav musel byť jasný. Je logické, že práve človek, ktorý sa nestretáva často, skôr postrehne zmeny na tom druhom človeku, či v telesnom alebo duševnom slova zmysle, než ten, s kým sa stretne len sporadicky. Otec žalobkyne a žalovaný sa poznali najmenej 30 rokov, málo sa stretávali, a preto zmeny v otcovom správaní žalovanému nepochybne museli byť už zrejmé na prvý pohľad. Tento názor

žalobkyne plne korešponduje aj s odpoveďou znalkyne na otázku číslo 12.

3.7 Pokiaľ žalovaný namieta, že v lekárskej správe od kardiológa je uvedené, že sa otec subjektívne cíti lepšie, poukázala na to, že aj veľmi vážne chorý človek sa môže subjektívne cítiť veľmi dobre, čo nemusí byť v zhode s objektívnym stavom.

3.8 Žalobkyňa poukázala na to, že si musela požičať peniaze na trovy svojho právneho zastúpenia, aspoň na jeho čiastočné vykrytie. Žalovaný argumentuje judikátmi: podľa žalobkyne právne závery všeobecných súdov, obsiahnuté v ich rozhodnutiach, nemajú v právnom poriadku Slovenskej republiky charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov, rozhodujúcich v obdobných veciach akokoľvek zaväzoval rozhodnúť identicky; sudy majú súdiť na základe zákona a nie judikátov. Osobitne to platí o judikátoch súdov Českej republiky, ktoré nie sú prameňom slovenského práva.

3.9 Zotrvala na tom, že okresný súd rozhodol správne a zákonne aj o trovách konania, keď priznal žalobkyni právo na náhradu trov v plnom rozsahu ako úspešnej strane. Požiadala aj o priznanie nároku na náhradu trov odvolacieho konania.

4. Žalovaný sa už k vyjadreniu žalobkyne nevyjadril.

5. Krajský súd ako funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa §34 C.s.p. preskúmal vec bez potreby nariadenia odvolacieho pojednávania podľa §385 ods. 1 C.s.p. len v rozsahu odvolania podľa §379 C.s.p. z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa §380 ods. 1 C.s.p. a rozsudok súdu prvej inštancie podľa §387 ods. 1, 2 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

6. *V zmysle §387 ods. 1, 2 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.*

7. Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky žalovaného, ako aj predchádzajúce konanie, spolu s napadnutým rozhodnutím súdu prvej inštancie. Z dôvodu, že je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný, pri posudzovaní veci sa zaoberal len námietkami, uvedenými v odvolaní a procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozhodnutia z hľadiska, či v konaní došlo k vadám, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§380 ods. 2 C.s.p.).

8. Krajský súd sa stotožňuje s právnym záverom okresného súdu a jeho dôvodmi, na ktoré odkazuje v plnom rozsahu (§220 ods.2 C.s.p.). V prejednávanej spore odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie ani v obsahu spisu neidentifikoval žiadne podstatné vyjadrenia strán, s ktorými by sa súd prvej inštancie nevysporiadal.

9. Reagujúc na odvolacie námietky žalovaného, krajský súd, vychádzajúc z obsahu spisu, uvádza:

9.1 Okresný súd postupoval procesne správne; žalobkyňa sa žalobou zo dňa 23.03.2018, ktorú podala spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, domáhala voči pôvodným žalovaným 1./2/ určenia neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva,

uzavretej dňa 27.08.2015 a neplatnosti zmluvy o pôžičke, uzavretej dňa 20.11.2015. Dňa 22.10.2018 sa uskutočnilo prvé pojednávanie, a po jeho odročení žalobkyňa doručila okresnému súdu podanie zo dňa 09.11.2018, označené ako návrh na nariadenie znaleckého dokazovania, návrh na zmenu žaloby a späťvzatie žaloby. Navrhla v ňom nariadiť znalecké dokazovanie z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria a z odboru písomoznalectva, navrhla zmenu žaloby, ktorou žiadala, aby súd určil, že žalovaný nemá záložné právo k nehnuteľnostiam, ktoré špecifikovala, a že záložné právo, zriadené na základe zmluvy o zriadení záložného práva, uzavretej medzi porúčiteľom a žalovaným, ktorej vklad bol povolený pod dňa 05.01.2016 neexistuje a súčasne týmto podaním žalobkyňa vzala späť žalobu voči žalovanému 2/.

9.2 Po doručení tohto podania okresný súd správne vyzval žalovaného 2/ na vyjadrenie jeho súhlasu so zastavením konania a súčasne oznámil všetkým stranám sporu, že o zmene žaloby aj o späťvzátí rozhodne na pojednávaní, vytýčenom na termín 17.12.2018 (výzva z 30.11.2018, č.l. 137, 138 spisu). Z obsahu spisu vyplýva, že na žiadosť žalobkyne z dôvodu, že sa jej nepodarilo zabezpečiť svedkov na toto pojednávanie, okresný súd pojednávanie dňa 17.12.2018 odročil na neurčito. Následne okresný súd dňa 29.03.2019 uzneseniami č.k. 4C/9/2018-194 a č.k. 4C/9/2018-199 rozhodol o zastavení konania voči žalovanému 2/ a pripustení zmeny žaloby. Obidve uznesenia riadne okresný súd odôvodnil; v uznesení o zastavení konania vysvetlil, že po výzve súdu žalovanému 2/, či súhlasí so späťvzatím žaloby voči nemu v lehote určenej súdom (vzhľadom na to, že k späťvzatiu došlo po začatí pojednávania), ktorý na ňu žiadnym spôsobom nereagoval, hoci bol riadne poučený v zmysle §157 ods. 2 C.s.p., v zmysle §144, §145 ods.1 a §146 ods.1 C.s.p. konanie voči žalovanému 2/ zastavil. Analogicky podľa článku 4 ods. 1 C.s.p. v spojení s §335 ods. 3 C.s.p. vyslovil, že nariadené neodkladné opatrenie voči spoločnosti - Profesionálna dražobná spoločnosť, s.r.o., IČO: 36 583 936, so sídlom Masarykova 21, 040 01 Košice (pôvodnému žalovanému 2/) ponecháva v platnosti, ktoré dôvody tam podrobne rozviedol. Rozhodol aj o trovách konania voči žalovanému 2/ (§256 ods.1 a §2632 ods.1 C.s.p.). Zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva okresnému súdu povinnosť žiadať o súhlas so zastavením konania voči žalovanému 2/ aj žalovaného 1/; z obsahu spisu a z predmetu konania sa takýto postup ani ad hoc nejavil ako logický a potrebný.

9.3 V uznesení o pripustení zmeny žaloby okresný súd podrobne odôvodnil, v akom rozsahu v zmysle §139, §140, §142 ods.1, 2, §143 ods.1,2 C.s.p. pripustil zmenu žaloby. Uviedol, že „výsledky doterajšieho konania vzhľadom na zmenu žaloby zásadným spôsobom nemenia podstatu sporu, lebo žalobkyňa v rámci tvrdených skutkových okolností a skutkového základu žaloby síce uplatňuje právo iné, ako to, ktorého sa pôvodne v žalobe doručenej súdu dňa 26.03.2018 domáhala, avšak výsledky doterajšieho konania vzhľadom na jeho štádium môžu byť podkladom na konanie o zmenenej žalobe. V predmetnom spore o zmenenej žalobe sa nemení vecná ani kauzálna príslušnosť súdu...boli splnené všetky zákonom stanovené podmienky na takýto postup. Právne posúdenie uplatneného nároku bude predmetom dokazovania a rozhodovania vo veci samej...súd rozhodol...mimo nariadeného pojednávania, keďže zmena žaloby bola uplatnená podaním mimo pojednávania, a pojednávanie, ktoré nasledovalo bezprostredne po uplatnení zmeny žaloby, a to dňa 17.12.2018, bolo na žiadosť žalobkyne odročené.“

9.4 Pokiaľ žalovaný v odvolaní namieta, že súd môže rozhodnúť o pripustení zmeny žaloby v zmysle procesnej úpravy len na pojednávaní, krajský súd odkazuje na znenie ustanovenia §142 ods.1,2 C.s.p., podľa ktorého o prípustnosti zmeny žaloby súd rozhodne

spravidla na pojednávaní, na ktorom bola zmena navrhnutá, alebo na pojednávaní, ktoré nasleduje bezprostredne po tom, ako bola zmena žaloby uplatnená podaním mimo pojednávania; uznesenie, ktorým súd pripustil zmenu žaloby, doručuje súd subjektom, ak neboli prítomné na pojednávaní, na ktorom nastala zmena, do vlastných rúk. Nesprávny je teda názor žalovaného v odvolaní, že súd môže pripustiť zmenu žaloby len na pojednávaní, nikdy nie mimo pojednávania. Odvolacie dôvody v zmysle §365 ods.1 písm. a), b), d), g) a h) C.s.p. neboli naplnené.

9.5 Z vyššie uvedeného vyplýva, že okresný súd procesne správnym postupom na návrh žalobkyne vymedzil predmet sporu aj strany sporu obidvomi procesnými uzneseniami, ktoré boli stranám sporu doručené a nadobudli právoplatnosť. Krajský súd nezistil dôvod na ich zrušenie v zmysle §365 ods.2 C.s.p.

9.6 Súd prvej inštancie nepochybil ani tým, že nevyhovel návrhu žalovaného na doplnenie dokazovania uskutočnením výsluchu znalkyne MUDr. alebo aby táto vypracovala doplnenie k znaleckému posudku, resp. aby bol v tejto veci pribratý iný znalec z iného odboru. Svoj postup a myšlienkové pochody riadne okresný súd v odôvodnení rozsudku rozpracoval; krajský súd sa s jeho dôvodmi stotožňuje a na tieto v plnom rozsahu v zmysle §220 ods.2 C.s.p. odkazuje. Odvolacia námietka, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§365 ods. 1 písm. h) C.s.p.) a v tomto kontexte dospel na základe vykonaných dôkazov aj ku nesprávnym skutkovým zisteniam (§365 ods. 1 písm. f) C.s.p.) neobstojí.

9.7 Odvolateľ nedôvodne vytýka okresnému súdu „nekritické uspokojenie sa so závermi znalkyne znaleckého posudku číslo 4/2020, vypracovaného znalkyňou MUDr. znalkyňou z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria“. Súd prvej inštancie vykonal na návrh strán sporu aj výsluch svedkov a všetky dôkazy (výsluch strán sporu, listinné dôkazy, svedecké výpovede, znalecký posudok a ďalšie) vyhodnotil jednotlivo aj v súhrne a až potom dospel k záveru, na základ ktorého žalobe vyhovel.

9.8 Žalovaný v súvislosti so svedeckými výpoveďami namieta v odvolaní ako „ďalšiu inú vadu konania“, že ak boli v tejto veci vypočutí určití svedkovia, napr.

- zamestnanec Notárskeho úradu JUDr. v Rožnave, lekár MUDr.
alebo lekárka MUDr. ako ošetrujúci lekár poručiť a

títo museli byť zbavení mlčanlivosti od príslušných orgánov a to aj za splnenia podmienky zbavenia mlčanlivosti nielen zo strany žalobkyne, ale zo strany všetkých dedičov po poručiťovi, teda aj zo strany sestry žalobkyne Ani táto odvolacia námietka nie je dôvodná.

9.9 V zmysle §203 ods.1,2 C.s.p., svedok je pri svojej výpovedi povinný zachovávať mlčanlivosť o údajoch chránených podľa osobitného predpisu a inú zákonom ustanovenú alebo štátom uznanú povinnosť mlčanlivosti; je povinný oznámiť zákaz výpovede bezodkladne po tom, ako sa o povinnosti svedčiť dozvedel; dôvody zákazu výpovede musí preukázať; o dôvodnosti zákazu výpovede rozhoduje súd. Výsluch svedka, ktorý je pri svojej výpovedi povinný zachovávať mlčanlivosť, možno vykonať len vtedy, ak svedka na podnet súdu oslobodil od povinnosti mlčanlivosti príslušný orgán alebo ten, v koho záujme má túto povinnosť; to platí primerane i tam, kde sa vykonáva dôkaz inak ako výsluchom.

9.10 Okresný súd nepochybil ani pri tomto procesnom postupe: v zmysle §39 zákona č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) zabezpečil súhlas žalobkyne o zbavení mlčanlivosti notára JUDr. aj jeho zamestnanca

od strany sporu, v záujme koho mali títo povinnosť vypovedať, t.j. od žalobkyne, tiež v zmysle §80 ods.3 zákona č. 578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve okresný súd zabezpečil rozhodnutia o zbavení mlčanlivosti lekárov Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky a samosprávne kraje - banskobystrický a košický, a v zmysle §80 zákona č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore zabezpečil aj rozhodnutie o zbavení mlčanlivosti troch policajtov (hoci už vypočúvaní ako svedkovia v prejednávacom spore neboli vzhľadom na ukončenie ich činnnej služby a žalobkyňa na ich výsluchu nezotrvala) od Ministerstva vnútra (č.l. 271, 278, 259, 296,313, 317, 353, 355, 358, 369, 370).

10. Z uvedeného vyplýva, že odvolanie žalovaného je v plnom rozsahu nedôvodné, preto krajský súd ako odvolací odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu v plnom rozsahu v zmysle §387 ods.1,2 C.s.p. potvrdil, a to aj vo výroku o trovách konania.

10.1 Žalovaný výrok o trovách konania prvostupňového súdu spochybňoval z dôvodu, že okresný súd bol povinný na jeho návrh skúmať použitie ustanovenia §257 C.s.p. a dôvodov osobitného zreteľa, ktoré videl v tom, že s odkazom na závery znaleckého posudku číslo 4/2020, vypracovaného znalkyňou MUDr. _____ nemal možnosť rozpoznať typické prejavy nespôsobilosti na právne úkony _____, ani pri náležitej opatrnosti nemohol rozpoznať zdravotný stav nebohého v čase podpisu zmluvy o zriadení záložného práva, on ani nebol prítomný pri podpise tejto zmluvy _____ Hoci sa s nebohým poznali dlhé roky, nestretávali sa dennodenne, neboli v neustálom kontakte; zlý zdravotný stav nebohého nerozpoznali ani iné tretie osoby, najmä osoby prítomné pri vypracovaní predmetnej zmluvy, resp. prítomné pri overovaní podpisu tejto osoby na predmetnej zmluve.

10.2 Žiadal prihliadnuť aj na to, že žalobkyňa vzhľadom na čiastočné späťvzatie žaloby bola vlastne neúspešná, teda ak by o takomto späťvzatí rozhodoval súd až v konečnom meritórnom rozsudku, s určitosťou by sa to prejavilo aj vo výroku o trovách konania.

10.3 Ani odvolanie žalovaného do obidvoch výrokov o trovách konania nie je spôsobilé prívodiť iný výsledok rozhodnutia, než ako to urobil súd prvej inštancie. Okresný súd podrobne a precízne vysvetlil dôvody nemožnosti použiť výnimočné ustanovenie pri rozhodnutí o trovách konania, §257 C.s.p.; krajský súd v podrobnostiach naň odkazuje.

11. O trovách odvolacieho konania krajský súd rozhodol podľa §396 ods. 1 C.s.p. v spojení s §255 ods. 1 C.s.p. podľa pomeru úspechu strán sporu v odvolacom konaní. Žalobkyňa bola v odvolacom konaní úspešná, preto jej odvolací súd priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

12. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§393 ods.2 veta druhá C.s.p.).

Poučenie: *Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).*

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej

alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
 - b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
 - c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
 - d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
 - e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
 - f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces
- (§ 420 C.s.p.).**

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne **(§ 421 ods. 1 C.s.p.)**; dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP **(§ 421 ods. 2 C.s.p.)**.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) **(§ 422 ods. 1 C.s.p.)**; na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie **(§ 422 ods. 2 C.s.p.)**.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné **(§ 423 C.s.p.)**.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy **(§ 427 ods. 1 C.s.p.)**; dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde **(§ 427 ods. 2 C.s.p.)**.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) **(§ 428 C.s.p.)**.

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

V Banskej Bystrici dňa 30. decembra 2021

JUDr. Renáta Deáková
predsedníčka senátu
(sudkyňa spravodajkyňa)

JUDr. Ing. Ján Gandžala, PhD.
sudca

JUDr. Jozef Zlocha
sudca